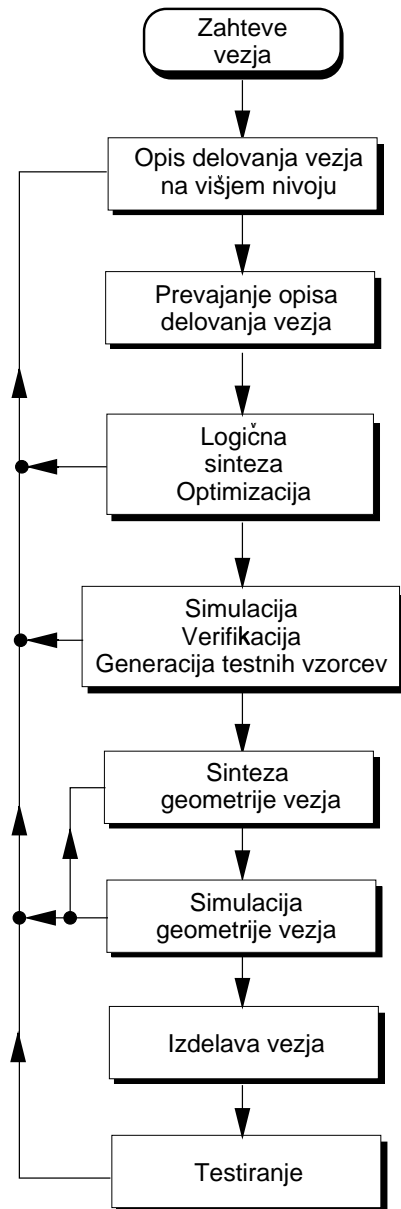

Računalniško načrtovanje digitalnih integriranih vezij v arhitekturi standardnih celic

Andrej Žemva

- Postopki pri načrtovanju VLSI vezij.
- Opis delovanja vezja.
- Logična sinteza.
- Simulacija vezja.
- Načrtovanje geometrije vezja.
- Zaključki.

Postopki pri načrtovanju VLSI vezij

Opis delovanja vezja

Primerjalnik dveh dvobitnih števil

Zapis v jeziku za opis delovanja vezja
(Hardware Description Language, HDL).

- VHDL,
- Verilog,
- jeziki v raznih akademskih razvojnih orodjih
(Logic III v progr. paketu. OASIS).

Primer zapisa v HDL jeziku:

```
CIRCUIT COMPARATOR

VAR:
A ARRAY[0..1] OF INPUT;
B ARRAY[0..1] OF INPUT;
Q ARRAY[0..1] OF OUTPUT;

BEGIN

IF (A==B) THEN Q=0;
ELSE BEGIN
  IF (A > B) THEN Q=1
  ELSE
    Q=2;
END;

END.
```

Prevajanje opisa delovanja vezja

V postopku prevajanja dobimo:

- kombinacijska vezja predstavljena s pravilnostno tabelo,
- sekvenčna vezja predstavljena z diagramom prehanjanja stanj.

Za naš primer:

a_1	a_0	b_1	b_0	q_1	q_0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	1	1	0
0	0	1	0	1	0
0	0	1	1	1	0
0	1	0	0	0	1
0	1	0	1	0	0
0	1	1	0	1	0
0	1	1	1	1	0
1	0	0	0	0	1
1	0	0	1	0	1
1	0	1	0	0	0
1	0	1	1	1	0
1	1	0	0	0	1
1	1	0	1	0	1
1	1	1	0	0	1
1	1	1	1	0	0

Logična sinteza

- **Logična minimizacija (2-nivojska oblika).**
- **Večnivojska logična sinteza.**
- **Tehnološka preslikava.**

Logična minimizacija

- **Minimizirati dvonivojsko logično funkcijo.**
- **NP zahteven problem.**
- **Obstaja vrsta izpopolnjenih programskih orodij (ESPRESSO).**

Za naš primer:

Zapis posameznih mintermov:

$$q_1 = \bar{a}_1\bar{a}_0\bar{b}_1b_0 + \bar{a}_1\bar{a}_0b_1\bar{b}_0 + \bar{a}_1\bar{a}_0b_1b_0 + \bar{a}_1a_0b_1\bar{b}_0 + \bar{a}_1a_0b_1b_0 + a_1\bar{a}_0b_1b_0$$

$$q_0 = \bar{a}_1a_0\bar{b}_1\bar{b}_0 + a_1\bar{a}_0\bar{b}_1\bar{b}_0 + a_1\bar{a}_0\bar{b}_1b_0 + a_1a_0\bar{b}_1\bar{b}_0 + a_1a_0b_1\bar{b}_0 + a_1a_0b_1b_0$$

Po postopku logične minimizacije:

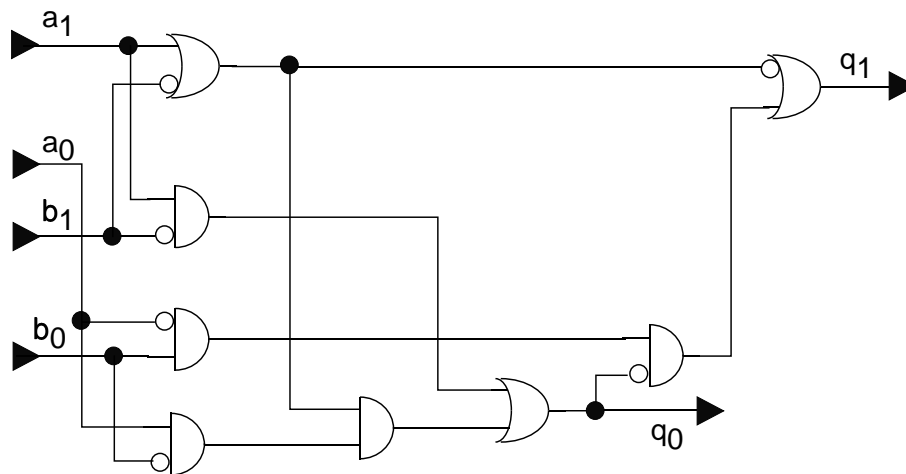
$$q_1 = \bar{a}_1b_1 + \bar{a}_1\bar{a}_0b_0 + \bar{a}_0b_1b_0$$

$$q_0 = a_1\bar{b}_1 + a_1a_0\bar{b}_0 + a_0\bar{b}_1\bar{b}_0$$

Večnivojska logična sinteza

- Predstaviti logično funkcijo v večnivojski obliki.
- Različne metode (algebraične, boolove).

Za naš primer:

- 8 2-vhodnih logičnih vrat na 5 logičnih nivojih,
- 6 razvejitvenih vozlišč,
- največje število razvejitev je 2.

Tehnološka preslikava

- Predstaviti logično vezje z elementi (funkcijami) iz knjižnice.
- Omejeni smo z naborom elementov - standardnih celic.
- Standardne celice so v naprej definirane (CMOS proces).
- Vsi podatki (funkcije, zakasnitve) so podani v knjižnici.

Primer knjižnice standardnih celic

Logične celice

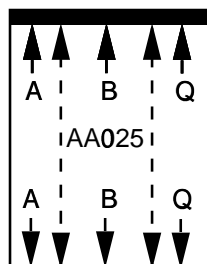
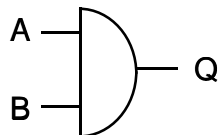
IN015	inverter
AA025	2 - vhodna IN vrata
AA035	3 - vhodna IN vrata
...	...
OR035	3 - vhodna ALI vrata
OR045	4 - vhodna ALI vrata
...	...
AO035	3 vhodna ALI v NE-IN vrata
OA045	4 vhodna IN v NE-ALI vrata

Periferne celice

IB01C5	vhodna celica z vh. ojačevalnikom
OB03C5	izhodna celica z izh. ojačevalnikom
PP01C	celica za napajanje V_{ss}
PP02C	celica za napajanje V_{dd}

Primer standardne celice

2 vhodna IN vrata

Funkcija:

$$q = ab$$

Dimenzije:

Širina: 12 μm

Višina: 30 μm

Površina: 360 μm^2

Vhodne kapacitivnosti:

	C_i (pF)
a	0.12
b	0.11

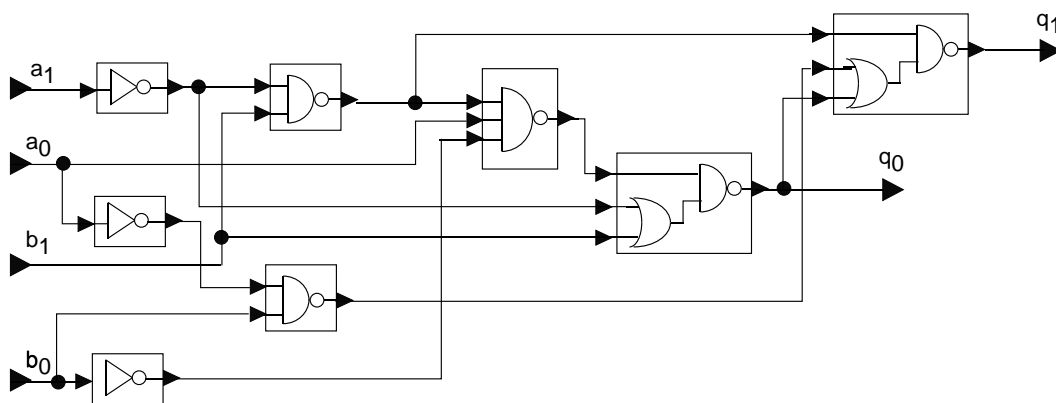
Zakasnitev (v ns):

$$t(CL) = tdx + ktdx \cdot CL$$

tdx	$ktdx$	$t(CL = 1.0pF)$
(ns)	(ns)	(ns)
2.3	2.7	5.0

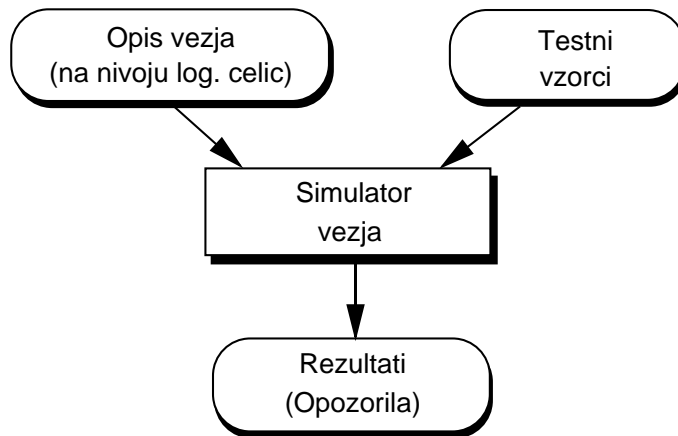
Tehnološko preslikano vezje

- 8 2-vhodnih logičnih celic na 5 logičnih nivojih,
- 6 razvejitvenih vozlišč,
- največje število razvejitev je 2.

Ali vezje izpolnjuje zahteve ?

Simulacija vezja

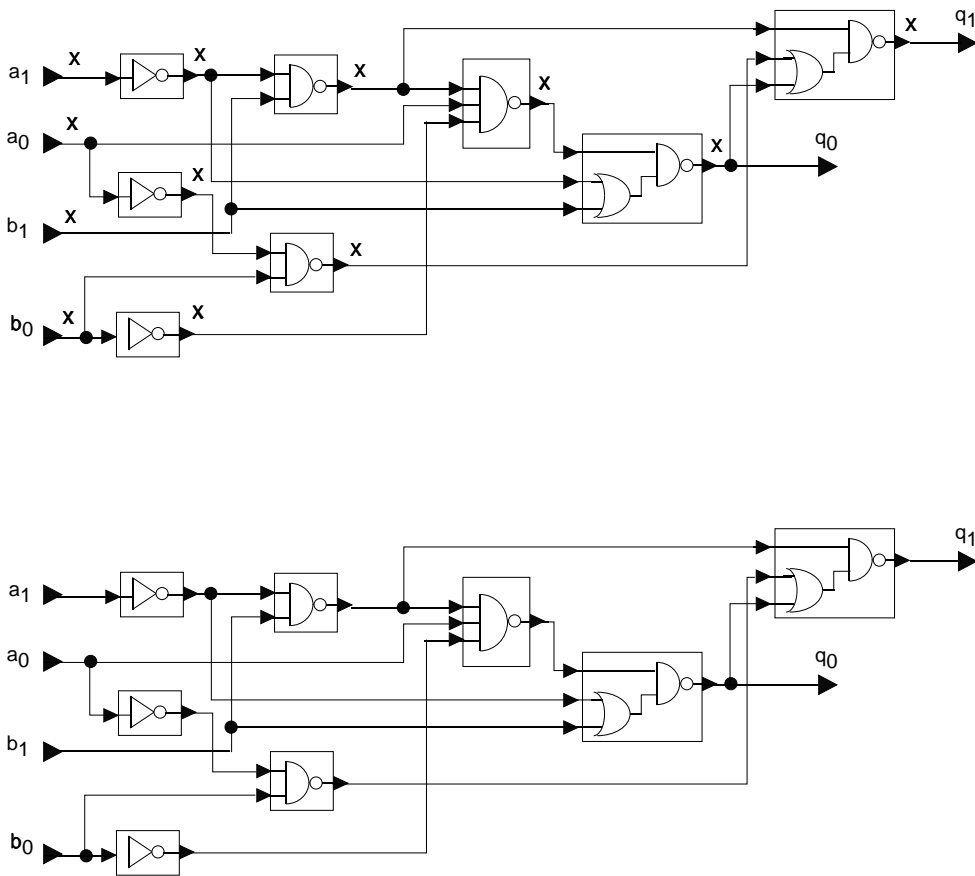
- **Želimo preveriti delovanje vezja.**
- **Relativno enostaven problem, linearna odvisnot glede na velikost vezja.**
- **Zelo pomembna je predstavitev vezja (podatkovne strukture).**
- **Danes v glavnem vzporedna simulacija.**

2 vrsti simulacije:

- 1. Funkcijska simulacija,**
- 2. Časovna simulacija.**

Funkcijska simulacija

- Najenostavnejši način simulacije.
- Za izbrani testni vzorec simulator poskuša ugotoviti stanje na izhodu vezja.
- Simulacije se konča, ko so znane vrednosti v vseh vozliščih.

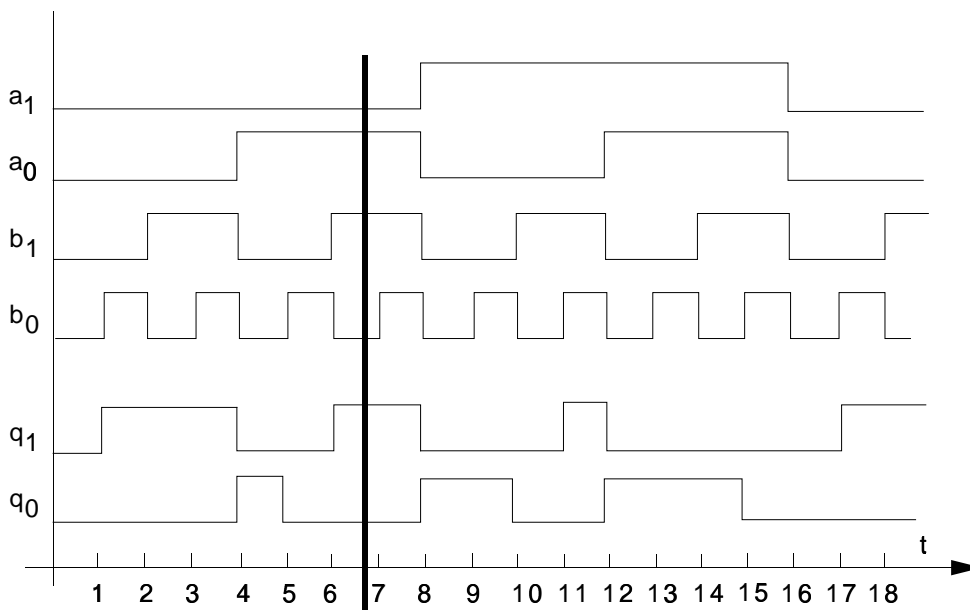

Prikaz rezultatov simulacije

Tekstovni način:

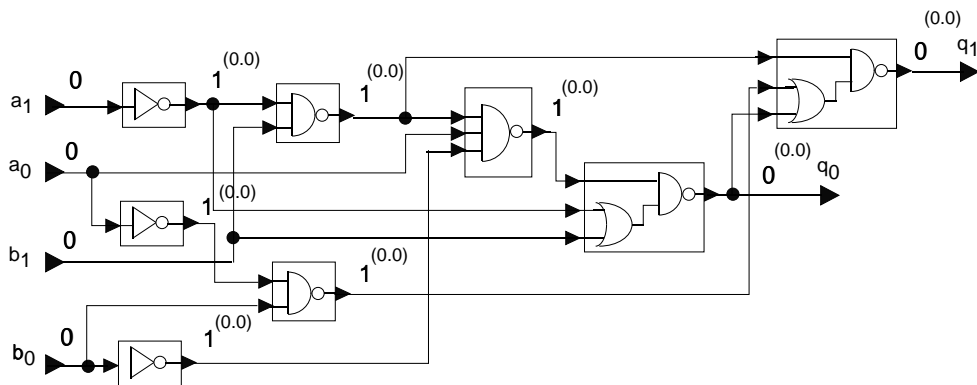
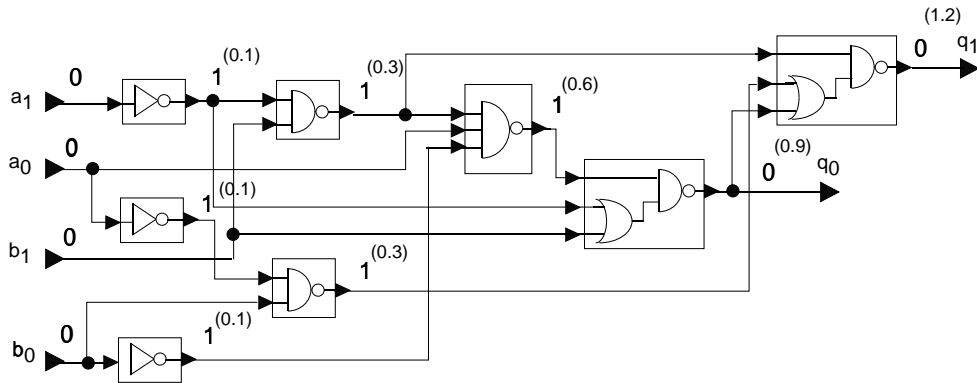
a1	a0	b1	b0	q1	q0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	1	1	0
0	0	1	0	1	0
.	.	.	.	1	0
.	.	.	.	1	0
1	1	1	1	0	0

Grafičen način:

Časovna simulacija

- Upoštevamo zakasnitve preko logičnih celic.
- Ne vemo kakšne so zakasnitve zaradi povezav (lahko jih le predvidimo).
- Simulacija se izvaja neodvisno od tega ali so signali v vozliščih že določeni ali ne.

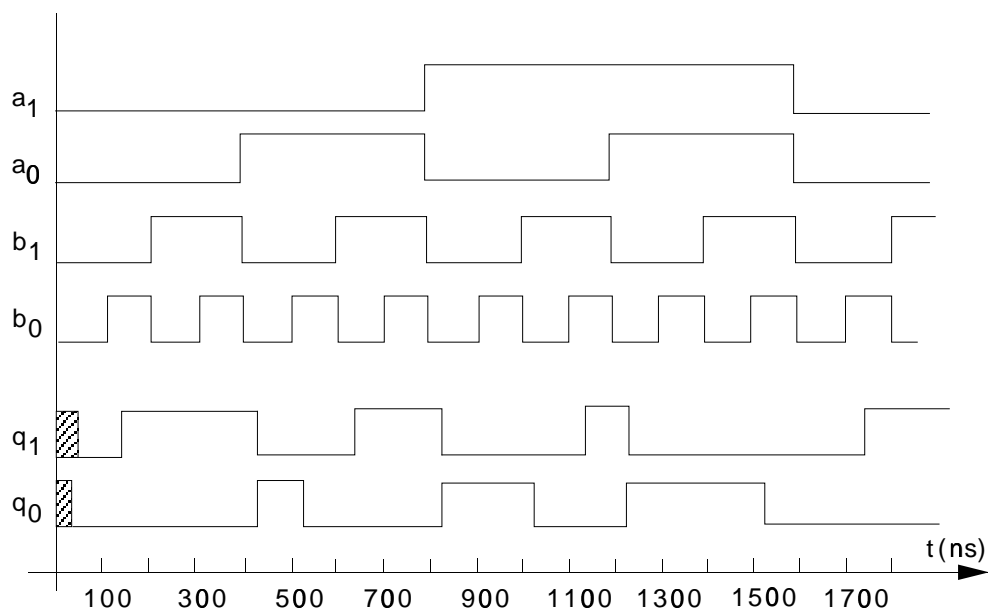

Prikaz rezultatov časovne simulacije

Tekstovni način:

Čas ns	a1	a0	b1	b0	q1	čas (ns)	q0	čas (ns)
0	0	0	0	0	0	34.4	0	29.3
100	0	0	0	1	1	114.8	0	100.0
200	0	0	1	0	1	200.0	0	200.0
.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.
1500	1	1	1	1	0	1500.0	.	1517.0

Grafičen način:

Načrtovanje geometrije vezja s standardnimi celicami

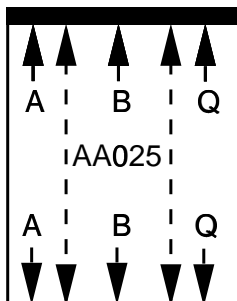
Standardne celice obsegajo:

- logične celice,
- periferne celice,
- testne celice.

Logične celice

- standardne višine, širina je odvisna od same funkcije,
- priključki za povezave so na zgornjem in spodnjem robu celice,
- dodatne povezave za prevezave,
- napajalna vodila za V_{dd} in V_{ss} so na točno določeni višini.

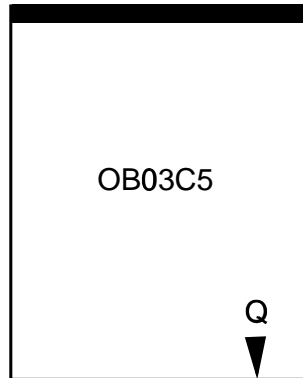
Primer logične celice:

Periferne celice

- **Periferne celice obsegajo:**
  - vhodne celice,
  - izhodne celice,
  - napajalne celice.
- **2 vrsti periferne celic:**
  - ozke in visoke,
  - širše in nižje.
- **Priključki za povezave so na notranjem robu celice.**
- **Napajanje priključimo ob oba roba celice.**

Primer periferne celice:

Koraki pri načrtovanju geometrije vezja

Izdelavo geometrije izvedemo v naslednjem vrstnem redu:

1. Razmeščanje in povezovanje logičnih celic.
2. Razmeščanje in povezovanje vhodnih in izhodnih celic.
3. Postavitev napajalnih in prilagodilnih celic.
4. Priključitev napajalnih vodil.

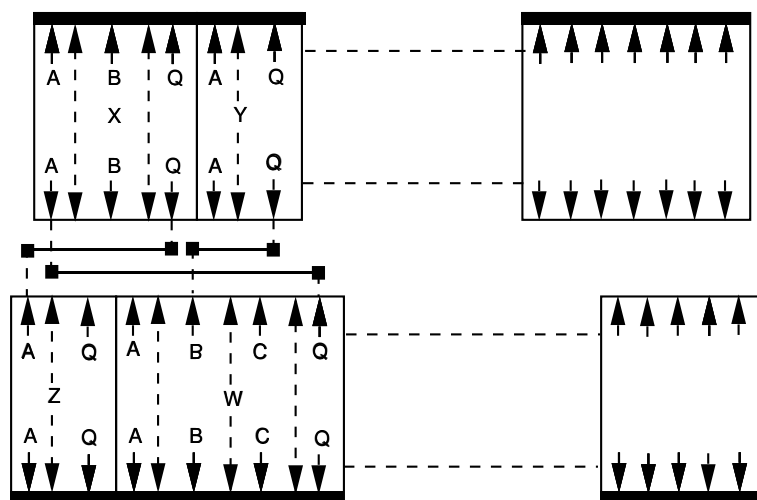
Razmeščanje in povezovanje logičnih celic

- Oba problema se rešujeta kot 2 ločena problema.
- Nista neodvisna, kvaliteno povezovanje je odvisno od kvalitetnega razmeščanja.
- Celice razmestimo v vrstice med katerimi je t.i. povezovalni kanal.
- Tehnologija izdelave standardnih celic najpogosteje podpira dvoplastno povezovanje (polisilicij in kovina).

Primer razmeščanja in povezovanja

Želimo razmestiti in povezati celice za naslednje povezave:

- izhod Q celice W je povezan z A vhodom celice X.
- izhod Q celice X je povezan z A vhodom celice Z.
- izhod Q celice Y je povezan z B vhodom celice W.

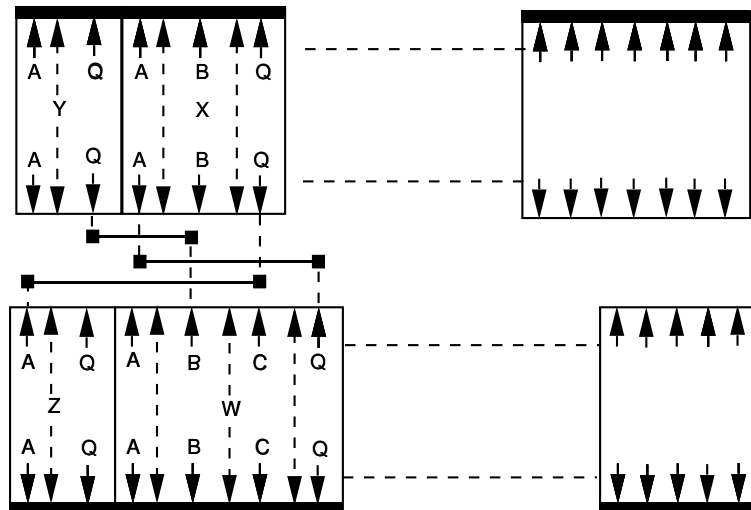
Največja širina kanala je 2.

Povezovanja za drugo razmestitev

Zamenjajmo celici X in Y v zgornji vrstici.

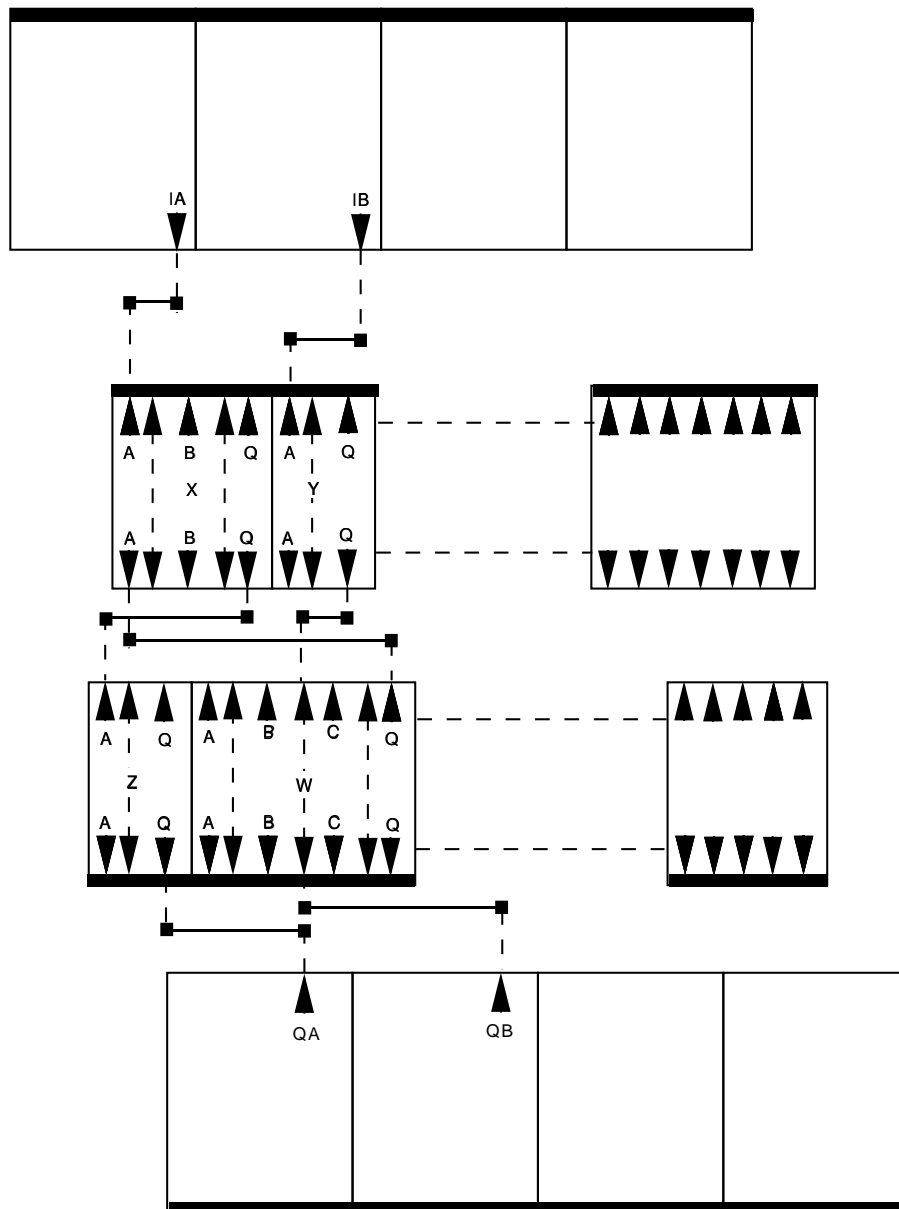
Enake zahteve:

- izhod Q celice W je povezan z A vhodom celice X.
- izhod Q celice X je povezan z A vhodom celice Z.
- izhod Q celice Y je povezan z B vhodom celice W.

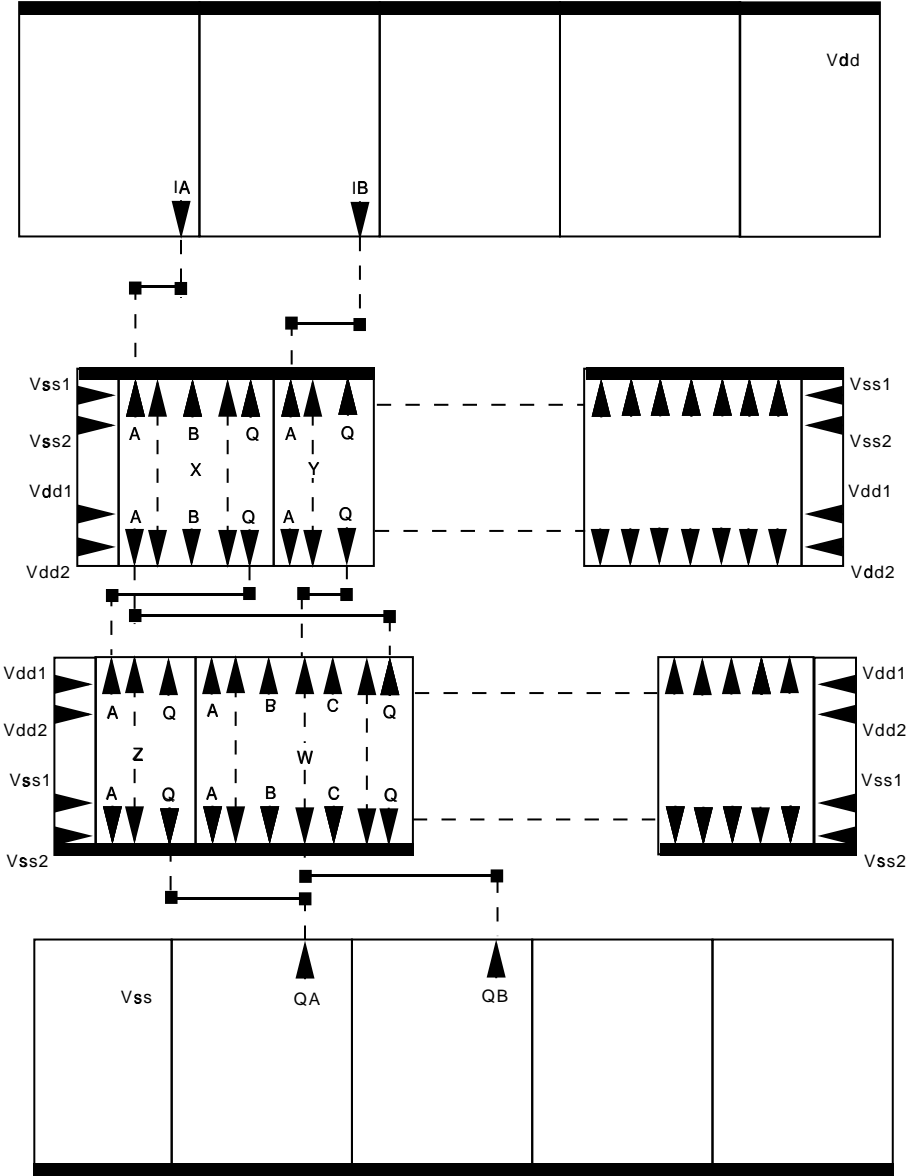

Največja širina kanala je 3.

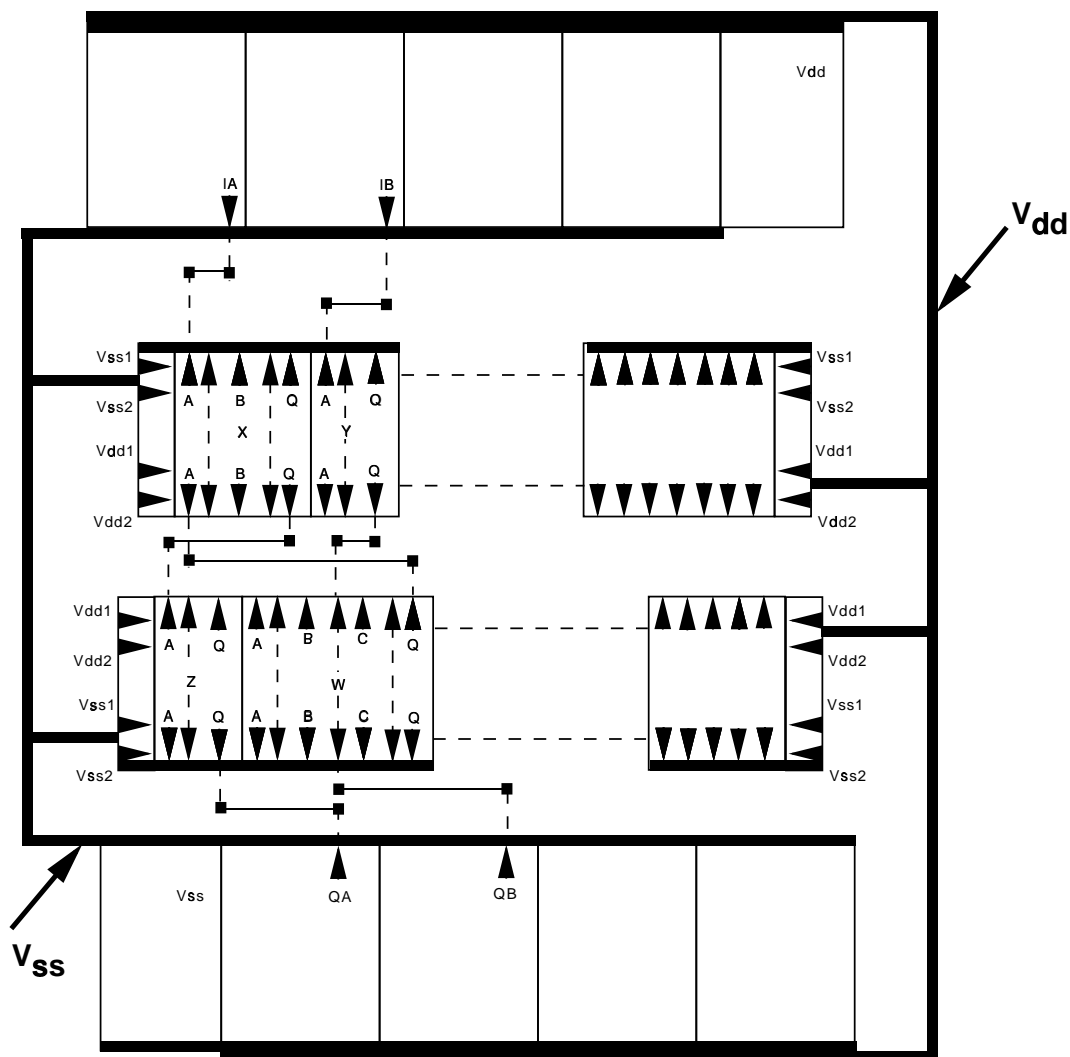
Povezovanje logičnih in perifernih celic

Postavitev napajalnih in prilagodilnih celic

Priključitev napajalnih vodil

Zaključki

- Načrtovanje v arhitekturi standardnih celic predstavlja ugodno razmerje med ceno vezja (stroški načrtovanja in izdelave) in lastnosti delovanja vezja.
- Večina orodij (akademskih in profesionalnih) za načrtovanje integriranih vezij podpira načrtovanje v arhitekturi standardnih celic.
- Postopek načrtovanja je relativno enostaven.
- Odvisnost od proizvajalca integriranega vezja – uporabimo lahko le standardne celice, ki jih določi proizvajalec.